وێڕای مەترسییەکانی جەنگ , یادی 38 ساڵەی تاوانی ئەنفال بەرز راگیرا ..

وەك ساڵانی رابردوو لە یادی 38 ساڵەی تاوانی ئەنفال , لە سەربازگەی تۆبزاوە, هەڵەبجە, چەمچەماڵ , سلێمانی, شارە دێی حەسار ئەمڕۆ 14-4 یادی قربانیانی ئەنفال بەرز راگیرا و کۆمەڵێك داواکاری خرایە روو , هەروەها بڕیار وایە رۆژی پێنج شەمە لە یادی 39 ساڵەی تاوانی کیمیابارانی گوندی بالیسان و شێخ وەسانان و 38 ساڵەی تاوانی ئەنفال , رێکخراوە تایبەتمەندەکانی پرسی جینۆساید و دژ بە چەك چالاکی بەڕێوە بچێت .
لە چالاکییەکان ئەم دوو بەیاننامەیە لە لایەن کەسوکاری قوربانیانو و چالاکوانانەوە خوێنرایەوە :

لە یادی 38 ساڵەی تاوانی ئەنفال

38 ساڵ لەمەوپێش, رژێمی بەعس یەکێك لە گەورەترین تاوانەکانی سەدەی بیستەمی بەرامبەر بە گەلی کورد ئەنجامدا بەناوی ئەنفال, کە لە ماوەی 8 ساڵدا 4 تاوانی جینۆسایدی بەرامبەر بە گەلەکەمان پیادە کرد” کۆمەڵکوژی فەیلی , بارزانی, کیمیابارانی هەڵەبجە و تاوانی ئەنفال”, ئەنفال گەورەترین و بەرفراوانترین پرۆسەیان بوو.
بە داخەوە ساڵ لە دوای ساڵ داواکارییەکانمان دووبارە د□ب□ن□وە, وەعدو بەڵێنەکان دەسەڵاتداران ئەنجامیان نابێت, لە کاتێك حکومەتی هەرێمی کوردستان بەرهم□می قوربانی و خەباتی ئێمە بوو, کەچی بووە حکومەتی لایەنگری تاوانبارانی جینۆساید و ئەنفالچییەکان, بۆ ئەمساڵ لیستی داواکارییکانمان دەخەینەروو بریتین لە :
1- دادگاییکردنی تۆمەتبارانی ئەنفال, کە لە رێکەوتی 20-5-2007 ەوە بڕیاری دەستگیرکردن و دادگاییکردنی بەشێکیان دەرچووە لە لایەن دادگای باڵای تاوانەکانەوە ناوەکانیان دیاریکراوە, داواکارین ناوەکانیان پاش هەمووارکردنەوە و رێکخستنەوەی لیستەکە بدرێتە پۆلیستی ئەنتەرپول و دامودەزگاکانی کوردستان وەك تاوانبار بیان ناسن و حیزبەکان بە تایبەت دەسەڵاتداران لە ریزەکانیان دەریان بکەن و ئەستۆ پاکی خۆیان دەرب□ن لە بوونی تاوانبارانی جینۆساید لە ریزەکانیان.
2- پەلە بکرێت لە هێنانەوەی روفاتی قوربانیانی ئەنفال و

بەرفراوانکردنی پرسەکانی شیکاری لە زووترین کاتدا بە ناسینەوەیان.
3- حکومەتی عێراق داوای لێبوردن لە قوربانیانی جینۆساید بکات بە گشتی بە تایبەت قوربانیانی ئەنفال, ئەمەش ئەرکی سەرۆك کۆماری عێراقە, بە داخەوە پۆستەکە بە دەست کوردەوەیە و هیچ هەنگاوێکیان نەناوە.
4- هەموو لیستەکانی موچەی "شەهیدان, جینۆساید, بریندارانی چەکی کیمیاوی, زیندانیانی سیاسی, پێشمەرگەی دێرین" بەاو بکرێنەوەو لە بوونی گەندەڵی و ناوی تاوانباران پاك بکرێنەوە و وردبینی لە سیڤییەکانیان بکرێت, یاساکان بکرێنە پێوەر بۆ موچەی ئەو توێژانە.
5- سەربازگەی تۆپزاوا لە فەوتان و لە ناوچوون رزگاربکرێت و بەپەلە بکرێت بە مۆنۆمێنتێکی شایستە بە قوربانیانی ئەنفال، چونکە سەربازگەی تۆپزاوە بە هاوشێوەی سەربازگەی ئەشفیتزی هۆڵۆکۆست، تۆبزاوە هەڵگری دەیان پەیام و چیرۆکی قوربانیانی ئەنفالە.
6- وەڵام بە داواکاری کەسوکاری قوربانیان بدرێتەوە, جیاوازی لە نێوانیان نەکرێت, ئەوانەی خانوو و زەوییان بۆ دابین نەکراوە بۆیان دابین بکرێت, ژیانی شایستە بە تاقانەکانی جینۆساید, رزگاربووانی گۆڕی بە کۆمەڵ, رزگاربووانی ئەنفال, بریندارەکان و ….. دابین بکرێت.
7- داواکارین لە بەرپرسان, بە ڕێزگرتن لە قوربانیانی ئەنفال هەموو دانیشتن و وێنە گرتن و سەردانیکردن و بەشداریکردنێکی پرسەی 423 تۆمەتباری ئەنفال و ئەوانەی ناویان لە لیستەکەدا نییە و تەواوی موستەشارو فەرماندەی مەفرەزە خاسەکان و خاوەند پۆستە باڵا کارگێڕی و حیزبییەکانی سەردەمی بەعس رابگرن بە تایبەتیش 258 کەسەی هاووڵاتی هەرێمی کوردستانن, جوڵەی سیاسییان قەدەغە بکرێت, ڕێز لە 182000 قوربانی ئەنفالمان بگرن .
8- هەر بەشدارییەکی سیاسی لە کۆنە سەرۆك فەوجە جاشەکان, سەرۆك مەفرەزە خاسەکان, ئامر سرییەکان, رەفیق حیزبییەکان, ئەمن و ئیستخبارات و تەواری ڕژێمی پێشوو و هەموو ئەوانەی بەرپرسیارێتیان هەبووە لە دەسەڵاتی بەعس قەدەغە بکرێت., لە کاتی مردنیان ڕێگا بگرترێت بە ئاڵای کوردستانەوە بنێژرێن.
9-هیچکە تاکی کورد نەکرێتە سوتەمەنی ململانێ نێودەوڵەتی و ئیقلیمییەکان, زۆرینەی تاوانەکانی رابردوو بەرامبەر گەلەکەمان کراوە بە بەهانەی ئەم بەشداریانەوە ئەنجام دراوە, بە تایبەت سێ پرۆسەی جینۆسایدی 8000 بارزانی, 5000 هەڵەبجە, 182000 ئەنفال, ئاشتیخوازی بکرێتە ناسنامەی کوردستانی جینۆسایدکراو.

رێکخراوەکان:
-رێکخراوی کوردستان بۆ جینۆساید- kwg
-تۆڕی رێکخراوە کوردستانییەکان لە پێناو دادگای تاوانی نێودەوڵەتی – Koncicc
-تۆڕی ئایکان کوردستان ـــ IKN
-رێکخراوی قەدەغەکردنی چەکی کۆکوژ لە کوردستان ـــ OAWMD
-رێکخراوی هەڵمەتی دادپەروەری ـــ OJC
-رێکخراوی جیهانی بۆ چەکی کیمیاوی و بایۆلۆجی-www
-هەڵمەتی ژیان دژ بە ئیعدام لە کوردستان

- رێکخراوی ئایندە
  -گەڤاری تەبزاوە
  -رۆژنامەی نگرە سەلمان
- رێکخراوی مانەوە بۆ پرسی شەهیدان و ئەنفالکراوان
  -کوردەساید ەچ-چاك کوردستان
  -هەڵمەتی ژیان دژ بە ئیعدام لە کوردستان
  -تۆڕی رێکخراوە کوردستانییەکان بۆ قەدەغەکردنی چەکی ناوکی و کۆکوژ لە کوردستان=KONW

بە دوبارە نەبوونەوەی تاوانی ئەنفال, داوا دەکەین عێراق ببەتە ئەندامی دادگای تاوانی نێو دەوڵەتی

38ساڵە لەمەوپێش رژێمی بەعس تاوانی ئەنفالی لە پرۆسەیەکی سەربازی 200 رۆژەدا بەرامبەر بە گەلەکەمانی ئەنجامدا, , لە ئاکامدا زیاتر لە 182000 هاووڵاتی سڤیلی کوردستان بوونە قوربانی, لە بارودۆخێکدا وەك ئێستا دادگایەکی نێونەتەوەیی نەبوو تا ببەتە رێگر لە ئەنجامدانی ئەو شا تاوانە.
ئەمە لە یاداوەری 38 ساڵەی تاوانی ئەنفالدا, لە پێناو دوبارە نەبوونەوەی تاوانی لەم چەشنە لە وڵاتەکەمان و دەنەوایی نەوەکان بەوەی دوبارە نابێتەوە, داواکارین عێراق ببێتە ئەندامی دادگای تاوانی نێو دەوڵەتی ناسراو بە ICC, کە هەنووکە 124 وڵات پێیوەست بوونە پێوەی, دوایینیان ئەرمینیایە.
ئەگەر ئەم داواکارییەی ئەمە کە 21 ساڵە دوبارەی دەکەینەوە جێبەجێ بکرابایا, ئێستا کەیسی تاوانەکانی شەنگال و شارو شارەچکەکانی دیکە بە سانایی دەگەیشتە دادگای تاوانی نێودەوڵەتی و تاوانەکان لە ئاستی جیهانیدا بە جینۆساید دەناسێنران, یان لەوانەیە هەر

روویان نەدایا، ڕێگاش لە دووبارەبونەوەیان دەگرترا.
بۆیە لەم یادەدا داواکارین بە زوترین کات عێراق پەیماننامەی ڕۆما واژۆ بکات و پەیوەست بێت بە دادگای تاوانی نێو دەوڵەتییەوەو ببێتە وڵاتی 125ەمینی ئەندام لەم دادگایە .

تۆڕی هاوپەیمانی ڕێکخراوە کوردستانییەکان لە پێناو دادگای تاوانی نێو دەوڵەتی- KONCICC
14-4-2026